

เราต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

วันนี้ทุกคนในชุมชนต้องมาช่วยกันคิด ช่วยกันทำ
ไม่ใช่คิดว่าส่งเด็กไปโรงเรียนแล้ว โรงเรียนต้องรับผิดชอบ
หากทุกคนคิดอย่างนี้ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็น “คนดี”
คงไม่สามารถทำได้

ธนิษฐ พิมพพันธ์ “เอ็กซ์” หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี บอกเล่า
ถึงจุดเริ่มต้นของแนวคิดในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในชุมชนหนองขาม

จากหนัก...กลายเป็นเบา

เพราะเป็นคนในพื้นที่ ทำให้เอ็กซ์รู้จักชุมชนและคนในพื้นที่เป็นอย่างดี
ยิ่งเมื่อต้องเข้ามาทำงานในตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน ยิ่งทำให้เขารู้จักชุมชน
ดียิ่งขึ้น และยิ่งเขาได้รับตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานปลัด อบต.หนองขาม ที่ต้อง
ดูแลรับผิดชอบงานทั้งหมดของสำนักปลัด อบต. จึงไม่แปลกที่เอ็กซ์จะ
ได้รับมอบหมายจาก นายก อบต. บุญยัง วังเปรม ให้เข้ามาเรียนรู้หลักสูตร
นักถักทอชุมชน

เอ็กซ์ เล่าว่า เขาเข้าสู่หลักสูตรนักถักทอชุมชนพร้อมกับเพื่อนๆ อีก
2 คนคือ ธวัชชัย พรหมเปีย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และ
โยธการ วงษ์สุวรรณ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อนำความรู้มาใช้พัฒนาเด็ก
และเยาวชนให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยตอนแรกเอ็กซ์ไม่อยากจะมาร่วม

แต่เมื่อเข้าอบรมได้ 2 ครั้งรู้เลยว่า “คิดไม่ผิด” ที่เชื่อท่านนายก เพราะทำให้เราได้กระบวนการทำงาน ได้เทคนิควิธีการพูดกับคนในชุมชน ได้เรียนรู้วิธีการกระจายงาน รวมไปถึงการสร้างเครือข่าย ทำให้ภาระหน้าที่ของตนลดน้อยลง จนมีเวลาไปคิดงานอื่นได้มากขึ้น

หลักสูตรนี้เลย เพราะช่วงนั้นเพิ่งเลื่อนตำแหน่งใหม่ ภาระงานก็เพิ่มมากขึ้น ต้องดูแลผู้ได้บังคับบัญชา รับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองและงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลา แต่เมื่อเข้าอบรมได้ 2 ครั้งรู้เลยว่า “คิดไม่ผิด” ที่เชื่อท่านนายก เพราะทำให้เราได้กระบวนการทำงาน ได้เทคนิควิธีการพูดกับคนในชุมชน ได้เรียนรู้วิธีการกระจายงาน รวมไปถึงการสร้างเครือข่าย ทำให้ภาระหน้าที่ของตนลดน้อยลง จนมีเวลาไปคิดงานอื่นได้มากขึ้น

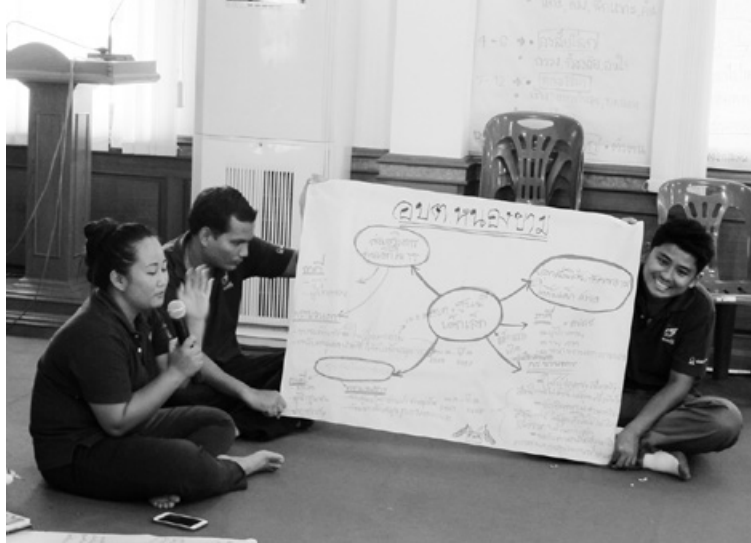
“ก่อนหน้าที่จะเข้าอบรม การทำงานโดยตำแหน่ง แล้วเราจะรับผิดชอบและลงมือทำด้วยตัวเอง 80 เปอร์เซ็นต์ ดึงภาคีเครือข่ายเข้ามาช่วย 20 เปอร์เซ็นต์ แต่หลังจากเข้าอบรมหลักสูตรนี้ก็ชักชวนชุมชนแล้วเห็นว่าเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมกับงานพัฒนาเยาวชนมากขึ้น”

แก้ปัญหากจากจุดเล็กๆ

เอ็กซ์ เล่าต่อว่า ช่วงแรกๆ ที่เข้าอบรม อาจารย์ทรงพล เจตนาวณิชย์ ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) เน้นไปที่การพัฒนา

เรื่อง “ใจ” ก่อน ตอนแรกก็ไม่คิดอะไร ก็เข้ากระบวนการไปเรื่อยๆ แต่พอมีเวลานั่งคิดก็คิดว่า “เอ๊ะ...นี่มันเป็นเรื่องการพัฒนาตัวบุคคลนี่” ซึ่งอาจารย์ทรงพลชอบพูดกับพวกเราบ่อยๆ ว่า มองงานใหม่มองหากทั้งกระดาน มองข้างต้องมองทั้งตัว นอกจากนี้อาจารย์ยังนำแนวคิดเรื่อง “หลักการทรงงาน” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาแนะนำเราด้วย เพื่อพัฒนาทักษะและวิธีการทำงานของนักถักทอชุมชนที่ไม่จำเป็นต้องลงมือทำเองทุกอย่าง แต่ให้ใช้วิธีสร้างภาคีเครือข่ายเข้ามาทำงานร่วมกัน ทำให้งานเราเบาขึ้น แล้วเราก็จะมีเวลาคิดงานใหม่ๆ ขึ้นเรื่อยๆ คิดแล้วก็ถ่ายทอดให้เครือข่ายลงมือทำ

สำหรับหลักการทรงงานที่เรานำมาใช้ในการทำงาน อยู่เสมอๆ คือ แก้ปัญหาจากจุดเล็กๆ สำเร็จแล้วจึงค่อยขยายผล หากคิดทำงานใหญ่โดยไม่ได้ดูความพร้อมของตนเองและเพื่อนร่วมทีมหรือภาคีเครือข่าย ถือเป็นการลงทุนที่สูญเปล่า และในที่สุดทุกคนก็จะหมดแรง เพราะมีแต่คนสั่ง คนทำมีอยู่ไม่กี่คน เช่น กิจกรรมที่ทีมนักถักทอชุมชนจะจัดให้เด็กทำ เราก็จะเริ่มจากเด็กๆ ไม่กี่คน ชักชวนให้เข้ามาร่วมทำกิจกรรมก่อน ไม่หวังปริมาณ แต่หวังคุณภาพ เมื่อได้ผลจึงจะขยายผลไปสู่ผู้ใหญ่ในชุมชนต่อไป

พัฒนา “ทักษะชีวิต” เด็กหนองจาม

เมื่อได้ทั้งความรู้และภาคีเครือข่ายเข้ามาช่วยขับเคลื่อนงานพัฒนาเด็กและเยาวชนแล้ว เอ็กซ์และเพื่อน ๆ ได้ย้อนกลับมาดูข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของตำบลหนองจาม 11 หมู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่เด็ก ๆ มีปัญหาติดเกมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นเรื่องตั้งครมร์ก่อนวัยอันควร และยาเสพติด เอ็กซ์และทีมทำงานจึงคิดทำ **โครงการพัฒนาคุณภาพเด็กขึ้น** โดยประสานขอความรู้เรื่องการทำกิจกรรมและของงบประมาณจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) พร้อมทั้งประสานขอวิทยากรจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี

เอ็กซ์เล่าว่า การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก บ้าน วัด โรงเรียน ภาคีเครือข่ายในชุมชน โดยเฉพาะ **ชลธิชา พุทธิโกศา** **เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองจาม** มาร่วมกันจัดทำ **“หลักสูตร”** ในโครงการพัฒนาคุณภาพเด็ก เพื่อให้เด็กหนองจามมี **“ทักษะชีวิต”** เพิ่มขึ้น โดยดึงเด็กและเยาวชนอายุ 9 - 12 ปี จำนวน 120 คน เข้าร่วมกิจกรรม 6 สัปดาห์ อาทิ เช่น กิจกรรมเชิงวิชาการ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

“ผมมองว่าเด็กจะพัฒนาตนเองหรือมีชีวิตที่ดีขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเท่านั้น แต่ต้องอาศัยความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต้องเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรหลานด้วย”

ภาพที่เห็นในวันนี้ เราอาจจะยังไม่ได้เห็นการพัฒนาของเด็กเด่นชัดมากนัก แต่ในชีวิตประจำวันขอเพียงแค่ให้พวกเขารู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกความเป็นพลเมือง (Active Citizen) หากทำได้เชื่อว่าจะในอนาคตพวกเขาต้องเติบโตเป็นคนคุณภาพได้อย่างแน่นอน

1 ปีของการเข้ารับการอบรมหลักสูตรนักดักทอดชุมชน เอ็กซ์บอกว่าเขาได้อะไรมากกว่าที่คิดไว้ ทั้งความรู้ทักษะในการทำงานร่วมกับชาวบ้านและหน่วยงานต่าง ๆ แต่ที่ได้มากที่สุดคือ **“ความสุข”** จากการทำงานที่ไม่ต้องแบกภาระไว้คนเดียว มีภาคีเครือข่ายเข้าช่วยทำงานมากขึ้น และที่สำคัญคือ ทีมนักดักทอดชุมชน เจ้าหน้าที่ อบต. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งทุกคนต่างร่วมแรง ร่วมใจกันขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนจนเกิดเป็น **“ภาคีเครือข่าย”** การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เข้มแข็งขึ้นในวันนี้

“ผมมองว่าหน้าที่หนึ่งของคนทำงานใน อบต. นอกจากจะทำงานตามหน้าที่แล้ว เราต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับคนในชุมชนด้วย ไม่เช่นนั้นก็เหมือนกับต่างคนต่างเดิน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน”